

Handboek NVT

Leeswijzer Taalleesland
Nederlands voor het basisonderwijs
op Aruba (klas 3-klas 6)

Leerjaar 4

Thema 8 Een dagje uit!

Werkboek 8

de speeltuin: Een speeltuin is een plek waar speeltoestellen staan en waar kinderen kunnen spelen.

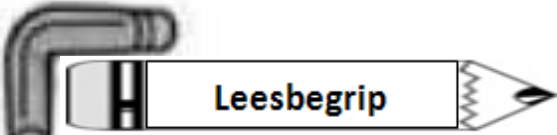
de speelweide: Een speelweide is een grasveld waar je kunt spelen.

de speeltoestellen: Speeltoestellen staan vaak in speeltuintjes. Een voorbeeld van een speeltoestel is een glijbaan of een wip.

aangelegd: Als iets is aangelegd, dan is het door mensen gemaakt. Een speeltuin is door mensen aangelegd.

1.1

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 94 op.
Lees de tekst bij nummer 1.

Waar gaat de hele tekst over?
Zet een kruisje in het goede hokje.

- a picknicken in Frankrijk c picknicken
b wat je allemaal kunt eten bij een picknick d afval weggooien

1.2

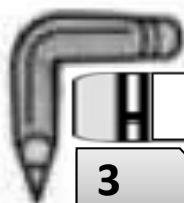
Wat is het onderwerp van de tekst? Schrijf het op.

2

In de tekst bij nummer 1 staan geen witregels.
Toch zijn er drie alinea's.
Vul telkens het goede antwoord in.

- Alinea 1 begint bij regel
Alinea 2 begint bij regel
Alinea 3 begint bij regel

Leesbegrip
3

- Wat is het deelonderwerp van elke alinea?
Schrijf de letter van het goede antwoord erachter.
Je kunt kiezen uit:
- a Picknicken in Frankrijk.
 - b Thuis heb je ook afval.
 - c Picknicken met een groep.
 - d Afval van een picknick hoort in een afvalbak.
 - e Eten en drinken.
 - f Picknicken is buiten eten.

Alinea 1:

Alinea 2:

Alinea 3:

4.1

Bekijk het schema.
Het is het schema van een weettekst.
Wat is het onderwerp van de tekst?
Vul dat in.

speelweiden. _____

In veel bossen liggen

Een speelweide is om te spelen.

Speelweiden moet je
schoonhouden.

Leesbegrip

4.2

Bekijk het schema van opdracht 4.1 nog eens.
Bij welke alinea's passen de volgende zinnen? Vul in.

- 1 Soms staan er speeltoestellen. alinea
- 2 Een speelweide is speciaal aangelegd. alinea
- 3 Vooral glas op een speelweide kan gevaarlijk zijn. alinea
- 4 Je kunt er heerlijk voetballen. alinea
- 5 Bij een speelweide staat vaak een afvalbak. alinea
- 6 Er is altijd wel een evenwichtsbalk. alinea

5

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 95 op. Lees de tekst bij nummer 2.

1 Wat is het onderwerp van de hele tekst?

Schrijf het in één woord op: _____

2 Bedenk een titel voor de tekst. Schrijf deze hieronder op.

6.1

Bekijk de tekst bij nummer 2 nog een keer. De tekst heeft vier alinea's. Bij welke regel begint een nieuwe alinea? De eerste is voorgedaan.

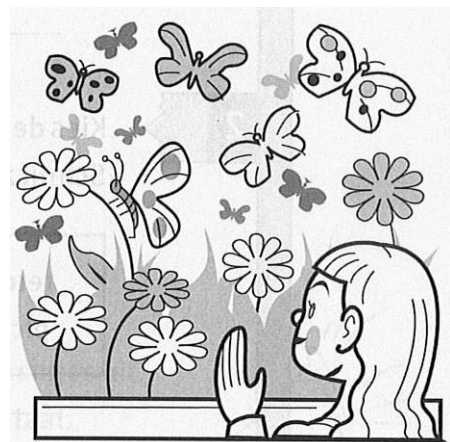
Alinea 1 begint bij regel 1

1

Alinea 2 begint bij regel

Alinea 3 begint bij regel

Alinea 4 begint bij regel

Leesbegrip

6.2 Wat is het deelonderwerp van elke alinea?

Vul het nummer van de alinea in.

1 Er zijn dierentuinen met een vlindertuin. alinea

2 Dieren zitten niet meer in kooien, zoals vroeger. alinea

3 Sommige dierentuinen hebben een fokcentrum. alinea

4 In een moderne dierentuin lopen de dieren los. alinea

7

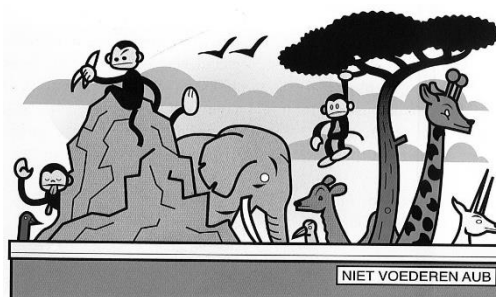
Bekijk de tekst bij nummer 2 nog eens.

Zijn alle zinnen in de tekst even belangrijk? Nee hè?

Er kunnen best een paar zinnen weggelaten worden.

Dan zou je toch nog goed begrijpen waar de tekst over gaat.

Schrijf drie zinnen op die niet zo belangrijk zijn.

Taalbeschouwing

- 1** Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 94 op.
Lees de tekst bij nummer 1.
Beantwoord de volgende vragen.

- 1 Picknicken betekent _____

- 2 Waar gaan mensen vaak zitten picknicken? _____

- 3 Uit welke taal komt het woord picknicken? _____

- 2** Kies de woorden uit het hok.
Schrijf ze achter de zinnen.

retour cadeautje station snackbar koelbox
picknicken baby cornflakes garage T-shirt

- 1 Juan staat bij het **staatsjon**. _____

Ze wacht op Heleen. _____
- 2 Een oude mevrouw koopt een **retoer**. _____

- 3 Er staan een paar jongens bij de **snekbar**. _____

Daar komt Heleen aan. _____

Taalbeschouwing

- 4 Ze draagt een wit **tiesjurt** met een paard erop. _____

- 5 “Ik heb een **kadootje** meegebracht”, zegt ze. _____

- 6 Juan krijgt een beeldje van een **beebie**-olifant. _____

- 7 De meisjes gaan met de ouders van Juan **piknikken**. _____

- 8 De auto staat al voor de **garaazje**. _____

- 9 Mama zet een **koelboks** in de kofferbak. _____

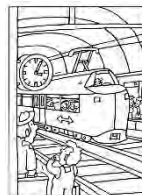
- Daar zit een heleboel eten in. _____

- 10 Zelfs een pak **kornfleeks**, want die vindt Juan zo lekker. _____

het station:

Het station is een plaats waar bussen en treinen aankomen en vertrekken. Je kunt er instappen en uitstappen.

de bagage:

Je bagage, dat zijn de spullen die je bij je hebt als je op reis bent, bijvoorbeeld een koffer of een tas.

het retour:

Een retour is een kaartje waarmee je heen en terug kunt reizen, bijvoorbeeld met de trein of met het vliegtuig. Als je alleen heen reist, koop je een enkeltje.

rondleiden:

Als je iemand ergens rondleidt, laat je hem alles zien. Je vertelt er dingen bij die leuk zijn om te weten. Bijvoorbeeld als je iemand je huis wilt laten zien, dan leidt je hem rond in je huis.

de gids:

Een gids wijst bezoekers de weg en leidt ze rond.

pikdonker:

Als het pikdonker is, dan is het heel erg donker. Je kunt dan niets zien.

geen hand voor ogen zien:

Als je geen hand voor ogen ziet dan is het zo donker dat je niets ziet.

Leesbegrip

- 1** Pak je Taalleesboek.
Zoek bladzijde 96 op.
Lees de tekst bij nummer 1.

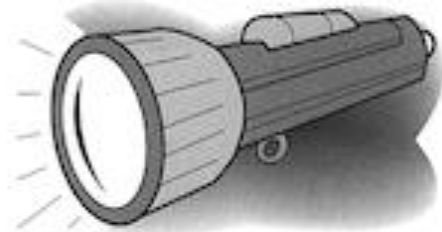
1 Waar gaat de tekst over, denk je?
Zet een kruisje in het goede hokje.

- a over verdwalen
b over grotten
c over zaklampen

2 De tekst heeft alinea's.

3 Waar kun je dat aan zien?

- a aan de witregels
b aan het inspringen

- 2.1** Zoek bladzijde 96 in je Taalleesboek op.
Lees de tekst bij nummer 2.

1 Hoeveel alinea's heeft de tekst?

- a vier alinea's
b vijf alinea's
c drie alinea's

Leesbegrip

2 Hoe kun je dat zien?

- a Er zijn witregels.
- b Er wordt vier keer ingesprongen.
- c aan de nummers voor de zinnen

3 Wat is het onderwerp van de hele tekst? Schrijf het op.

2.2

Bij welke alinea horen de zinnen? Vul in.

- a Van verschillende landen zijn stukjes dorp nagebouwd. alinea
- b 's Zomers kun je buiten zelf allerlei dingen doen. alinea
- c Vlak bij Nijmegen ligt het Afrika Museum. alinea
- d Je kunt er verschillende soorten huizen zien. alinea

Leesbegrip

3.1

Bekijk het schema. Het is het schema van een weettekst.
Vul het onderwerp in.

Een meer is een stilstaand water.

Op Aruba zijn er geen meren.

Goto Meer is op Bonaire.

3.2

Stel: je moet hierover een tekst schrijven.
Hoe kun je dan de alinea's aangeven?
Zet een kruisje bij de twee goede antwoorden.

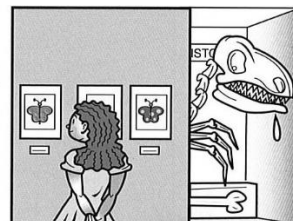
- a Je kunt witregels tussen de alinea's gebruiken.
- b Je moet het erbij schrijven.
- c Je moet er nummers voor zetten.
- d Je kunt bij elke nieuwe alinea inspringen.

4.1

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 97 op.
Lees de tekst bij nummer 3.

1 De tekst heeft alinea's

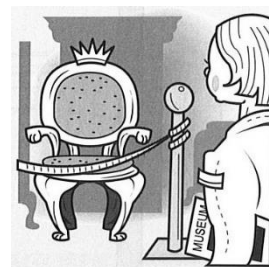
2 Hoe kun je dat zien? Schrijf je antwoord op.

Leesbegrip
4.2

De tekst gaat over musea.
 Wat is het onderwerp van elke alinea?
 Je kunt kiezen uit:

- a Voor kinderen is een museum gratis.
- b Een museum is soms buiten.
- c In een museum kun je dingen gaan bekijken.
- d In Naturalis zie je botten van een dinosaurus.
- e In een museum sta je achter een touw of een hekje.
- f Een museum is duur om te onderhouden.
- g In Nederland zijn een paar grote musea.

Schrijf steeds de letter van het goede antwoord erachter.

alinea 1:	☐	alinea 3:	☐
alinea 2:	☐	alinea 4:	☐

5

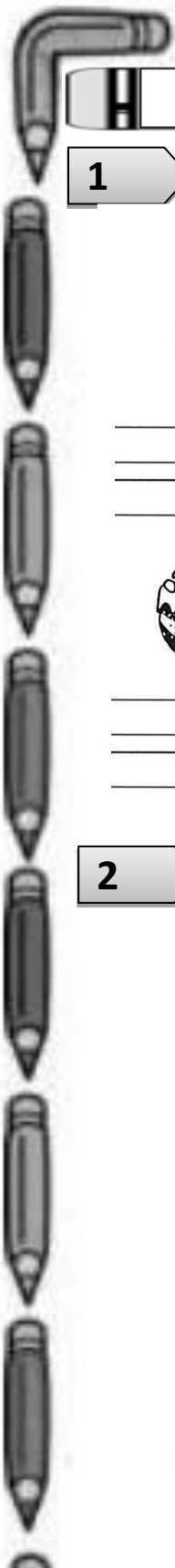
Zoek bladzijde 98 in je Taalleesboek.
 Lees de tekst 'De kinderboekenmarkt'.

De tekst heeft vijf alinea's, maar dat kun je niet zien aan witregels of aan inspringende regels.

Hoe zou jij de tekst in alinea's verdelen? Schrijf het antwoord op.

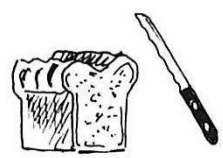
Alinea 1 begint bij regel	☐	Alinea 4 begint bij regel	☐
Alinea 2 begint bij regel	☐	Alinea 5 begint bij regel	☐
Alinea 3 begint bij regel	☐		

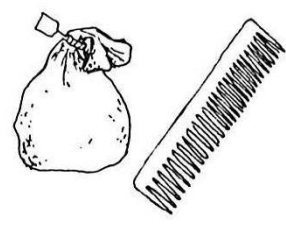

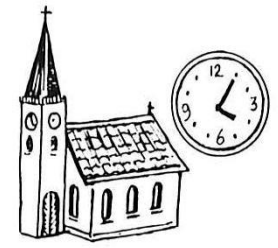

Spelling

1 Maak er één woord van.

2 Maak nu van de woorden uit oefening 1 twee woorden en zet ze in de goede rij. Het eerste woord is voorgedaan.

lange klank/twee-teken klank

_____ brood _____

korte klank

_____ mes _____

Spelling

Spelling

5

Schrijf in de volgende zinnen woorden op, die op **ig** of **lijk** eindigen. Het begin van de woorden staan in het hok.

gevaar aard moed eer keur heer le pracht moei

1 Je slaat me over. Dat vind ik niet _____.

2 Wat heb je dat _____ geschreven.

3 Ik begrijp die sommen niet. Ze zijn veel te _____.

4 Een ander woord voor dapper is _____.

5 Het begint al _____ laat te worden.

6 Hij had zich _____ bezeerd.

7 Vind jij ijs met slagroom ook _____ ?

8 Je mag niet op het dak klimmen. Dat is veel te _____.

9 In de verte zagen we een zeilschip. Wat een _____

gezicht.

Spelling

6

Maak de woorden af. Ze eindigen op **ig** of **lijk**.
Schrijf daarna het hele woord in de zin.

misse 1 Martijn is ziek, hij is erg _____.

duide 2 Je moet altijd _____ schrijven.

kleur 3 Wat een _____ gezicht met die vlaggen.

kracht 4 De kinderen duwden _____ tegen de deur.

smake 5 "Eet u _____", zei de ober tegen ons.

veert 6 "Mijn vader is _____ jaar", zei Tom.

moei 7 Wat zijn die sommen _____!

loll 8 Het is een _____ gezicht zoals die
dieren met elkaar spelen.

vrese 9 De motor maakte een _____ lawaai.

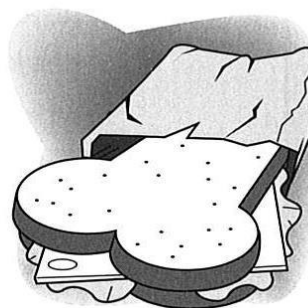
negent 10 De oma van Jolijn wordt morgen _____
jaar.

1

Lees.

a Ruud zit te eten in de trein. b Zak met boterhammen.

- 1 Ruud zit te eten.
- 2 Je kunt eten meenemen.

In zin 1 is eten een **doe-woord**. De jongen is bezig met eten.
In zin 2 is eten een **het-woord**. Je kunt er **het** voor zetten.

Kijk goed naar de dikgedrukte woorden.
Zet een rondje om de **doe-woorden**.
Kleur de **de-** of **het-woorden** groen.

- 1 Heb je **drinken** bij je?
- 2 Die mensen **drinken** koffie.
- 3 Wij **reizen** per bus als we een dagje uitgaan.
- 4 Sommige **reizen** zijn helemaal niet duur.
- 5 Er staat een **stempel** op het kaartje.
- 6 **Stempel** jij wel eens letters op papier?
- 7 Ik **stop** voor jouw huis.
- 8 De bus maakt nog één keer een **stop**. Dan zijn we er.
- 9 Mijn vader heeft een elektrische **boor**.
- 10 Soms **boor** ik daar ook mee.

 Taalbeschouwing

2

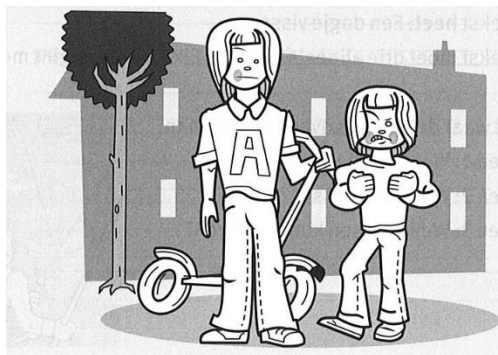
Schrijf de zinnen over.

Kijk goed naar de schuingedrukte woorden.

Zet een rondje om de doe-woorden.

Kleur de de- of het-woorden groen.

- 1 Die *vliegen vliegen* niet erg hard.
- 2 De meneer *fluit* op een *fluit*.
- 3 Heb je dorst? Ik *pak* wel even een *pak*.
- 4 Die mannen *kaarten* met nieuwe *kaarten*.
- 5 Als je mij een *duw* geeft, *duw* ik jou ook.
- 6 Mijn zusje vindt het niet leuk als ik op haar *step step*.

3

Lees de woorden:

was – klap

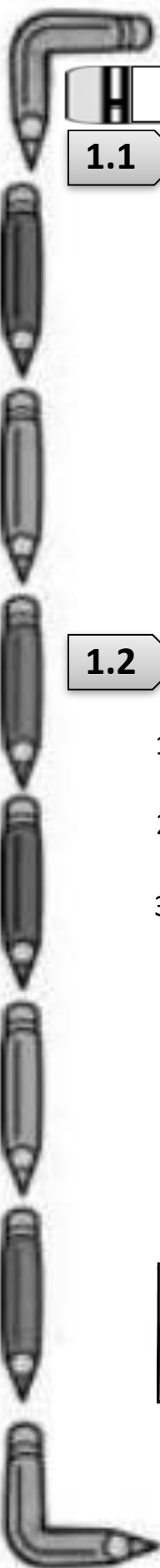
Maak met elk woord twee zinnen.

De eerste keer gebruik je het woord als doe-woord.

De tweede keer gebruik je het woord als de- of het-woord.

1

2

Leesbegrip**1.1**

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 102 op.
Lees de tekst bij 'Naar de kinderboerderij'.

Bij regel 4 begint een nieuwe alinea. Hoe kun je dat zien?
Zet een kruisje in het goede hokje.

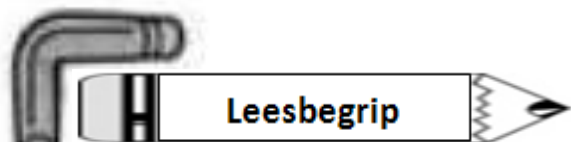
- a Er is een witregel.
- b Er staat een nummer voor.
- c Er wordt ingesprongen.

1.2

Vul het antwoord in.

- 1 Lees regel 1 nog eens. 'Ze' slaat op _____
- 2 Lees regel 3 nog eens. 'haar' slaat op _____
- 3 Lees regel 4 nog eens. 'hij' slaat op _____

Leesbegrip

2.1

Zoek bladzijde 103 in je Taalleesboek.
Lees de tekst 'Op schoolreis naar Ommen'.

Bij regel 5 begint de tweede alinea.
Waarom begint die alinea daar?
Zet een kruisje in het goede hokje.

- a Er gebeurt iets op een andere plaats.
- b Er komt een andere persoon bij.
- c Er gebeurt iets op een andere tijd.

2.2

1 Vul in. De derde alinea begint op regel

2 Waarom begint hij daar? Schrijf je antwoord op.

3

Bekijk de tekst bij nummer 4 nog eens.
Vul dan de antwoorden in.

1 'Ze' in regel 3 slaat op

2 'Hij' in regel 6 slaat op

3 'Jullie' in regel 7 slaat op

4 'Hun' in regel 10 slaat op

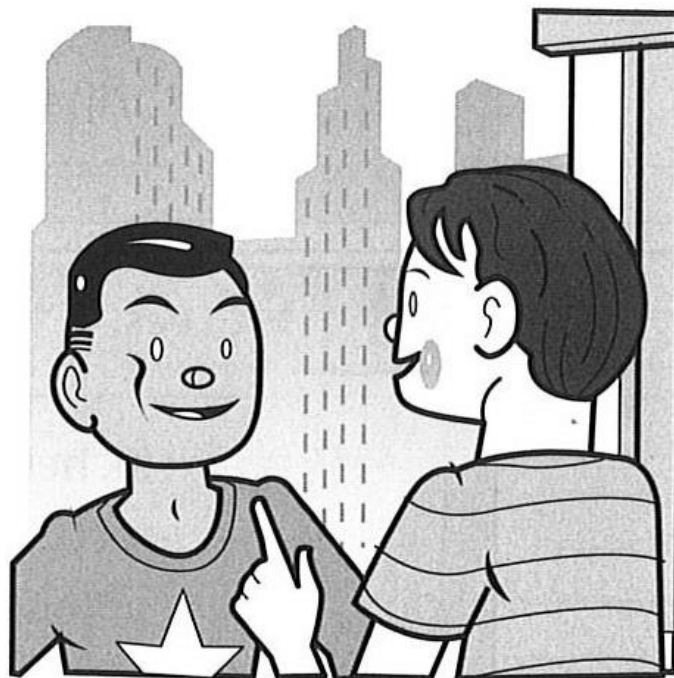

Leesbegrip**4**

Zoek bladzijde 104 in je Taalleesboek.
Lees de tekst bij nummer 5.

Bij regel 7 begint een nieuwe alinea.
Weke zin kan daar staan?
Zin a of zin b?

- a “Ja, laten we dat maar doen”, zegt Halil.
- b Op het station zoeken ze het goede perron op.

Leesbegrip

5

Zoek bladzijde 104 in je Taalleesboek.
Lees de tekst bij nummer 6.

Bij regel 7 begint een nieuwe alinea. Welke zin past daar niet bij?

- a Na een kwartiertje heeft hij er genoeg van.
- b Hij staart voor zich uit en zucht.
- c Daar ziet hij een meneer op de deur af lopen.
- d Ineens gaat de deur piepend open.

6

Lees de zinnen.
Waarop slaan de schuine woorden?
Schrijf het op.

- 1 Ik heb *hem* mijn kaartje gegeven, zegt Ily met een knikje naar Robert.

'Hem' slaat op _____

- 2 "Mijn boterhammen met John en Jurgen delen?" vraagt Paulo

verbaasd. "Die geef ik *hun* niet."

'Hun' slaat _____

- 3 "Waar is mijn kaartje? Ik had *het* net nog in mijn zak", zegt Jasmin.

'Het' slaat op _____

- 4 "*Zij* is vast een gids", fluistert Sofia, terwijl ze op de mevrouw wijst.

'Zij' slaat op _____

Taalbeschouwing

1

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 105 op.

In regel 1 staat:

Pap komt de kamer binnen en gaat zitten.

Eigenlijk zijn dit twee zinnen, kijk maar:

Pap komt de kamer binnen.

Pap gaat zitten.

Er is een lange zin van gemaakt met *en* ertussen.

En er is ook een woord weggelaten: Pap.

In de zinnen hierna is dat ook zo gedaan.

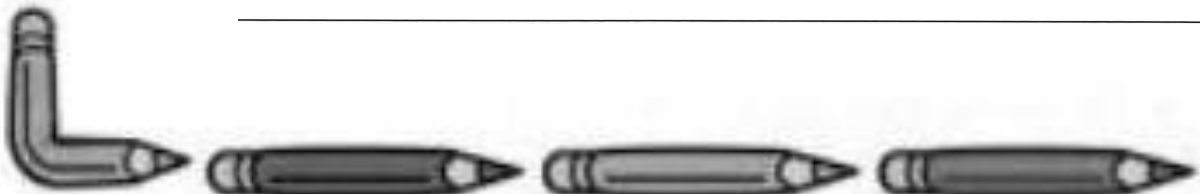
Kun jij de twee korte zinnen opschrijven?

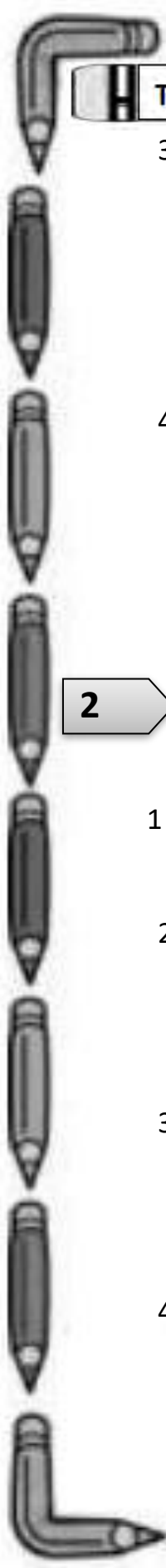
Laat steeds *en* weg.

1 Tes en Tim springen overeind en schreeuwen.

2 Mam kijkt op en vraagt waar ze heen gaan.

Taalbeschouwing

3 De kinderen vragen en raden.

4 Pap schudt zijn hoofd en staat op.

2

Zeg het korter en schrijf op.
De eerste zin is voorgedaan.

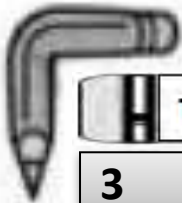
1 Het is voor grote mensen en voor kleine mensen.
Het is voor grote en kleine mensen.

2 Gaan ze naar de speeltuin of gaan ze naar de film?

3 Is het ver of is het dichtbij?

4 Zullen ze met de auto gaan of zullen ze met de fiets gaan?

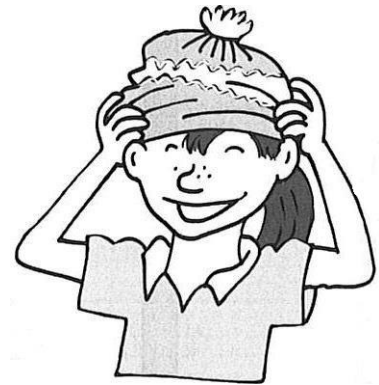

Taalbeschouwing

3

Je ziet steeds twee korte zinnen.
Maak er een lange zin van met *en* erbij.
Je mag nu geen woorden weglaten.
De eerste zin is voorgedaan.

- 1 Pap loopt naar de schuur. Tim loopt achter hem aan.
Pap loopt naar de schuur en Tim loopt achter hem aan.

- 2 Mam trekt haar jas aan. Tes zet een muts op.

- 3 Pap rijdt voorop. Tim rijdt naast hem.

- 4 Tes fietst naast mam. Ze babbelen gezellig.

4

Maak van twee zinnen een lange zin.
Gebruik het woord dat erbij staat.
Kijk goed naar het voorbeeld.

- 1 Tes en Tim zijn nieuwsgierig.
Ze willen weten waar ze heen gaan. *want*

Tes en Tim zijn nieuwsgierig, *want* ze willen weten waar ze
heen gaan.

- 2 Ze stoppen bij het hek.
Ze moeten daar een kaartje kopen. *want*

- 3 Ze fietsen nog een eind verder.
Ze zijn er nog niet. *want*

- 4 Het is een leuke fietstocht.
Ze rijden over heuveltjes. *want*

Taalbeschouwing

5

Maak van de twee zinnen een lange zin.

Gebruik nu steeds *omdat*.

Let weer op het voorbeeld.

- 1 Ze stappen van de fiets.

Ze zijn er. *omdat*

Ze stappen van de fiets, *omdat* ze er zijn.

- 2 Tes en Tim zijn verbaasd.

Ze zien een museum. *omdat*

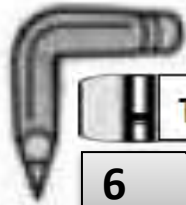
- 3 Het is geen gewoon museum.

Je gaat heel ver onder de grond. *omdat*

- 4 Een lange gang loopt schuin naar beneden.

Anders kom je niet onder de grond. *omdat*

Taalbeschouwing

6

Maak van twee zinnen één. Gebruik er *en*, *want* of *omdat* bij.

1 Ze kijken omhoog.

Ze zien daar de wortels van een reusachtige boom.

2 Ze blijven wachten.

Af en toe steekt een vos zijn kop uit zijn hol.

3 Ze kijken in een kastje met zand.

Ze zien de botten van een konijn.

Taalbeschouwing**7**

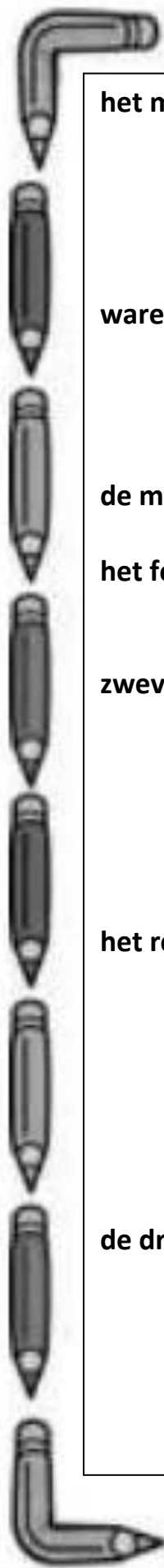
Kun je het korter zeggen? Schrijf het op.

- 1 Je ziet er dieren van vroeger en dieren van nu.

- 2 Niet alleen dingen om naar te kijken maar ook dingen om aan te voelen.

- 3 Het was een leuk uitstapje en een leerzaam uitstapje.

het model: Een model is voorbeeld van dat gemaakt moet worden of gemaakt is.

ware grootte: Als iets op ware grootte is, dan is het precies zo groot als in het echt.

de maat: Als je de maat van iets weet, weet je hoe groot het is.

het formaat: Het formaat van iets is de maat ervan. Het formaat geeft aan hoe groot het is.

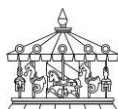
zweven: Zweven betekent: in de lucht hangen zonder ergens aan vast te zitten.

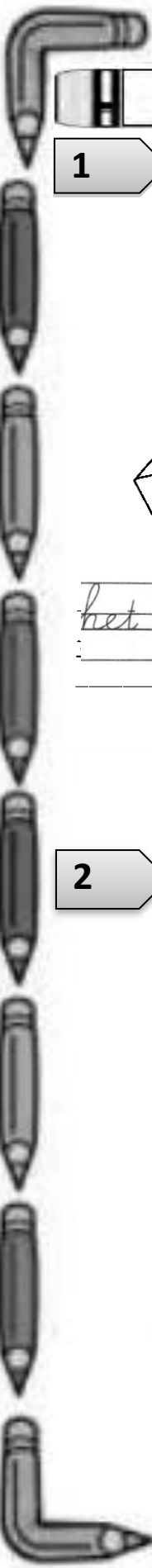

het reuzenrad: Een reuzenrad is een groot ronddraaiend rad met stoeltjes waar je in kunt zitten. Je ziet een reuzenrad op een kermis of een pretpark.

de draaimolen: Een draaimolen is een ronddraaiende schijf met autootjes en dierfiguren, waarop je je op de kermis kunt laten ronddraaien.

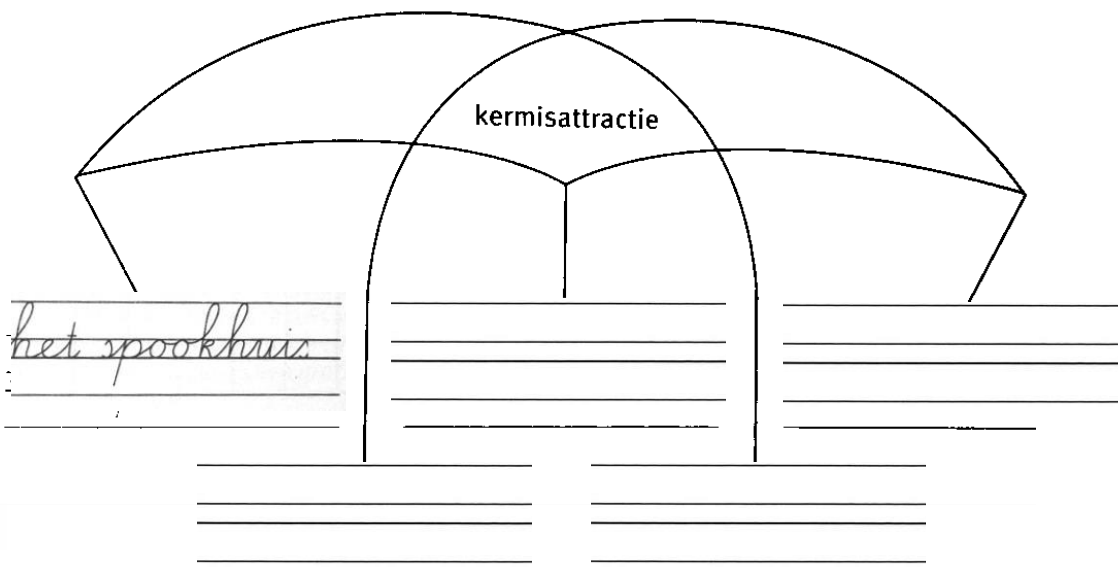

Woordenschat

1

Op een kermis is veel te doen.
Je kunt bijvoorbeeld in de botsauto's. Dat is een kermisattractie.
Of in het spookhuis. Dat is ook een kermisattractie.
Weet jij nog meer kermisattracties?

2

Zet een streep onder het formaat.

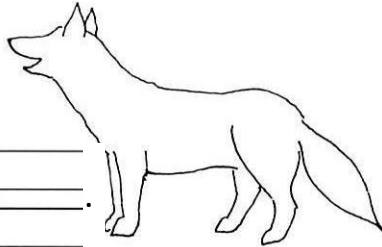

Spelling

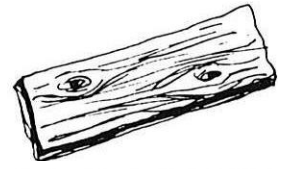
1 Vul het goede woord met **uw** in. Kies uit het hok.

schuw	duw	ruw	sluw	uw

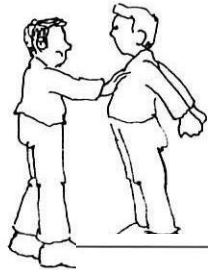
De vos is _____

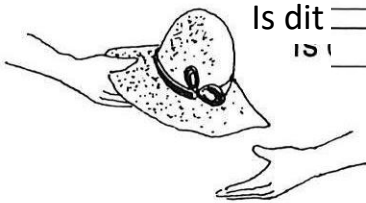
De plank is _____

Jan gaf Jaap een _____

Is dit _____ hoed, mevrouw?
 Is dit _____ hoed, mevrouw?

Een egel is een _____ dier.

2 Vul in.

1 Een sluwe vos.	-	De vos is _____
_____
2 Een ruwe stof.	-	Die stof is _____
_____
3 Een schuwe eekhoorn.	-	Die eekhoorn is _____
_____
4 Jan duwt.	-	Jan geeft een _____
_____

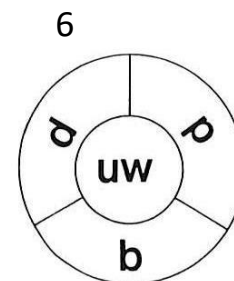
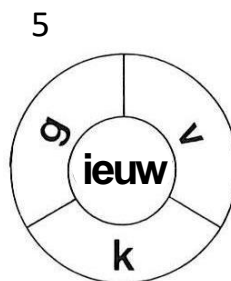
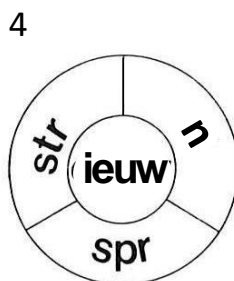
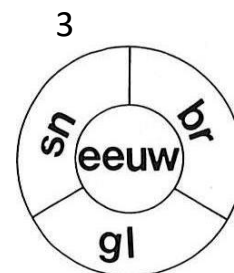
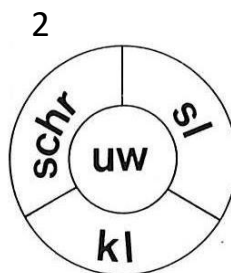
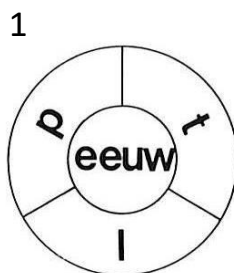

Spelling

3 Kies uit: **eel** of **eeuw** en schrijf de hele woorden achter de zin.

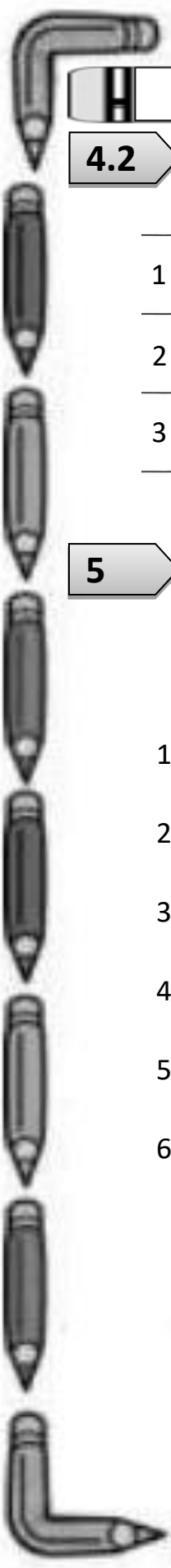

- 1 Ik heb pijn in mijn k_____.
- 2 Sn_____ is wit en niet g_____.
- 3 Als ik v_____ slaap heb, g_____ ik.
- 4 Schr_____ toch niet zoveel.
- 5 Een m_____ en een spr_____ zijn vogels.

4.1 Welk woord kun je maken? Kies uit de buitenste schijf één letter.

1 _____	4 _____
2 _____	5 _____
3 _____	6 _____

Spelling
4.2

Maak de woorden van oefening 4.1 langer en schrijf de nieuwe woorden hieronder. De eerste is voorgedaan.

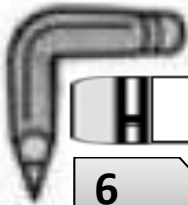
1	leeuwen	_____	4	_____
2	_____	_____	5	_____
3	_____	_____	6	_____

5

Vul het goede woord in.

kieuw schreeuwt sneeuwt nieuws duwt nieuw

- 1 Mijn schoenen zijn net _____ .
- 2 De man _____ de kar.
- 3 Een vis heeft een _____ .
- 4 Hij _____ zo hard hij kan.
- 5 Heb je het _____ al gehoord?
- 6 Het _____ al de hele dag.

H Spelling

6

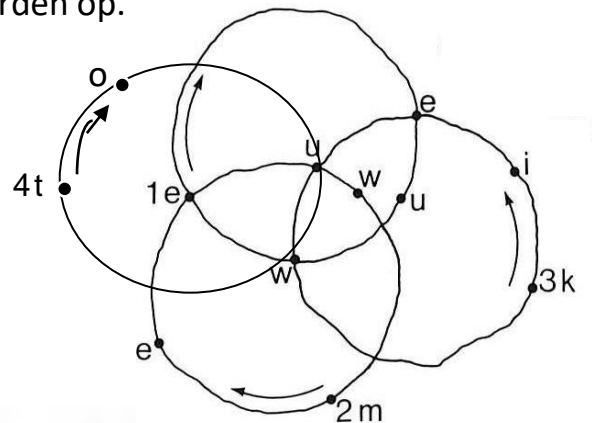
Dictee. Luister goed en schrijf het woord dat ontbreekt in de zin. Het is een woord met **uw**, **auw** of **ouw**.

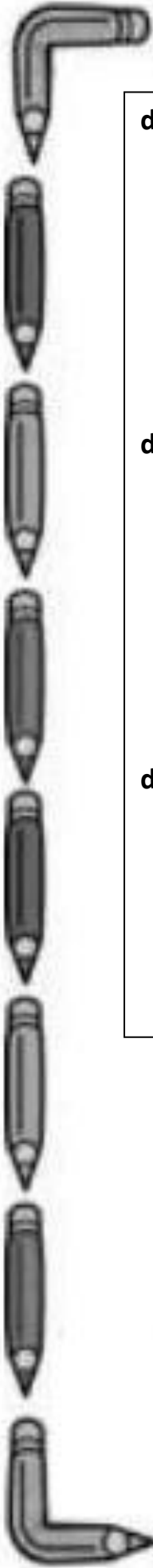
- 1 De violist had last van _____ handen.
- 2 Pas op voor de scherpe _____ van deze kat!
- 3 Als we tegen de deur _____, gaat hij wel open.
- 4 Ik houd meer van koude melk dan van _____ melk.
- 5 Het postkantoor is een heel groot _____.
- 6 Wil je me _____, als de melk kookt?
- 7 Jongens worden mannen en meisjes worden _____.
- 8 De _____ hond durfde niet eens een stukje koek uit mijn handen te pakken.

7

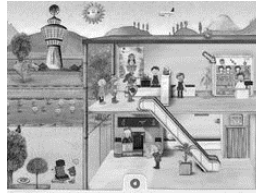
Begin bij de pijl en zoek de woorden op.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____

de vertrekhal: Een vertrekhal is een ruimte op een luchthaven waar mensen die op reis gaan, kunnen wachten tot hun vliegtuig vertrekt.

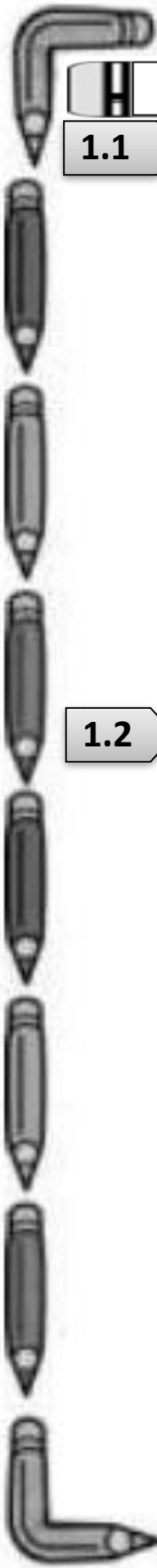

de aankomsthal: Een aankomsthal is een ruimte op een luchthaven waar mensen doorheen komen wanneer hun vliegtuig geland is.

de landingsbaan: Een landingsbaan is een stuk weg waarop vliegtuigen kunnen landen.

Stellen

1.1

Zoek bladzijde 100 in je Taalleesboek.
 Bekijk het schema bij nummer 2.
 Bekijk daarna de tekeningen bij nummer 3 op bladzijde 101.

Naar het vliegveld

- plaatje 1 (vertrekhal)
- plaatje 2 (landingsbaan)
- plaatje 3 (aankomsthal)

Bij welk plaatje uit het schema horen de tekeningen op bladzijde 101? Schrijf de letters achter het goede plaatje.

Doe hetzelfde met de letters van de andere tekeningen.

1.2

Schrijf nu bij elk plaatje op bladzijde 100 een zin op die erbij past.

Plaatje 1 _____

Plaatje 2 _____

Plaatje 3 _____

de oever:

Een oever is de rand van een rivier of een meer. Bij de oever begint het land.

drijven:

Als iets drijft, blijft het op het water liggen. Drijven is het tegenovergestelde van zinken.

meedrijven:

Meedrijven is je mee laten voeren op de stroming van een rivier of zee.

de vergunning:

Een vergunning is de officiële toestemming om iets te doen. Iemand krijgt een vergunning van degene die de regels bepaalt. Je hebt bijvoorbeeld op Aruba een vergunning nodig om te bouwen. Je krijgt deze vergunning van DOW.

controleren:

Controleren is kijken of alles goed is.

de opzichter:

Een opzichter kijkt of alles goed is. Hij komt bijvoorbeeld controleren of alles goed gaat als ergens een huis wordt gebouwd.

 Woordenschat

1 Wat gebeurt er in de strip?

Welke zin hoort bij welk plaatje?

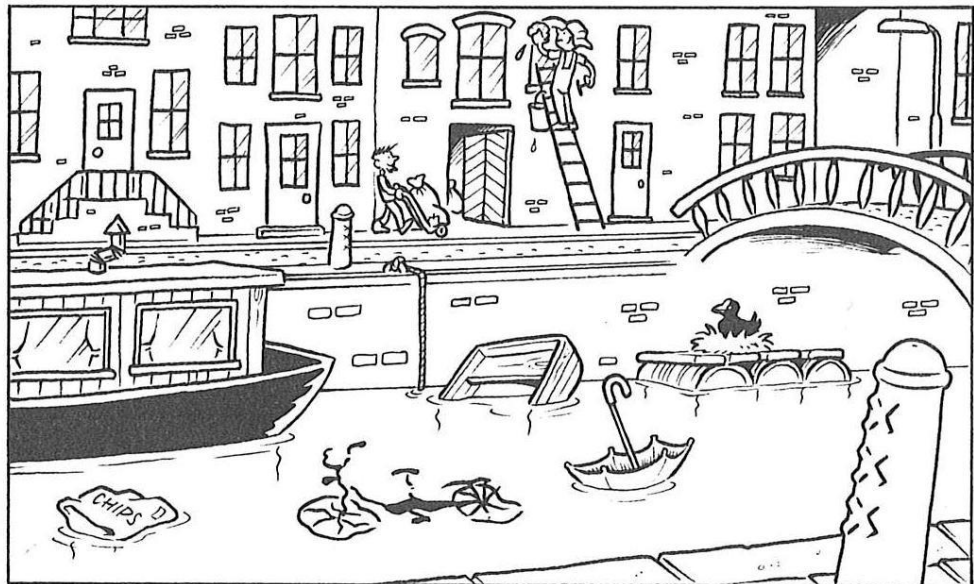
- a De opzichter is boos.
- b Een opzichter controleert vergunningen.
- c Jossy en zijn familie gaan op een plek zitten waar je geen vergunning nodig hebt.
- d Jossy en zijn familie zitten op een oever te vissen.

Woordenschat

2

Wat *drijft* er allemaal in de gracht?
Kleur de dingen die *drijven*.

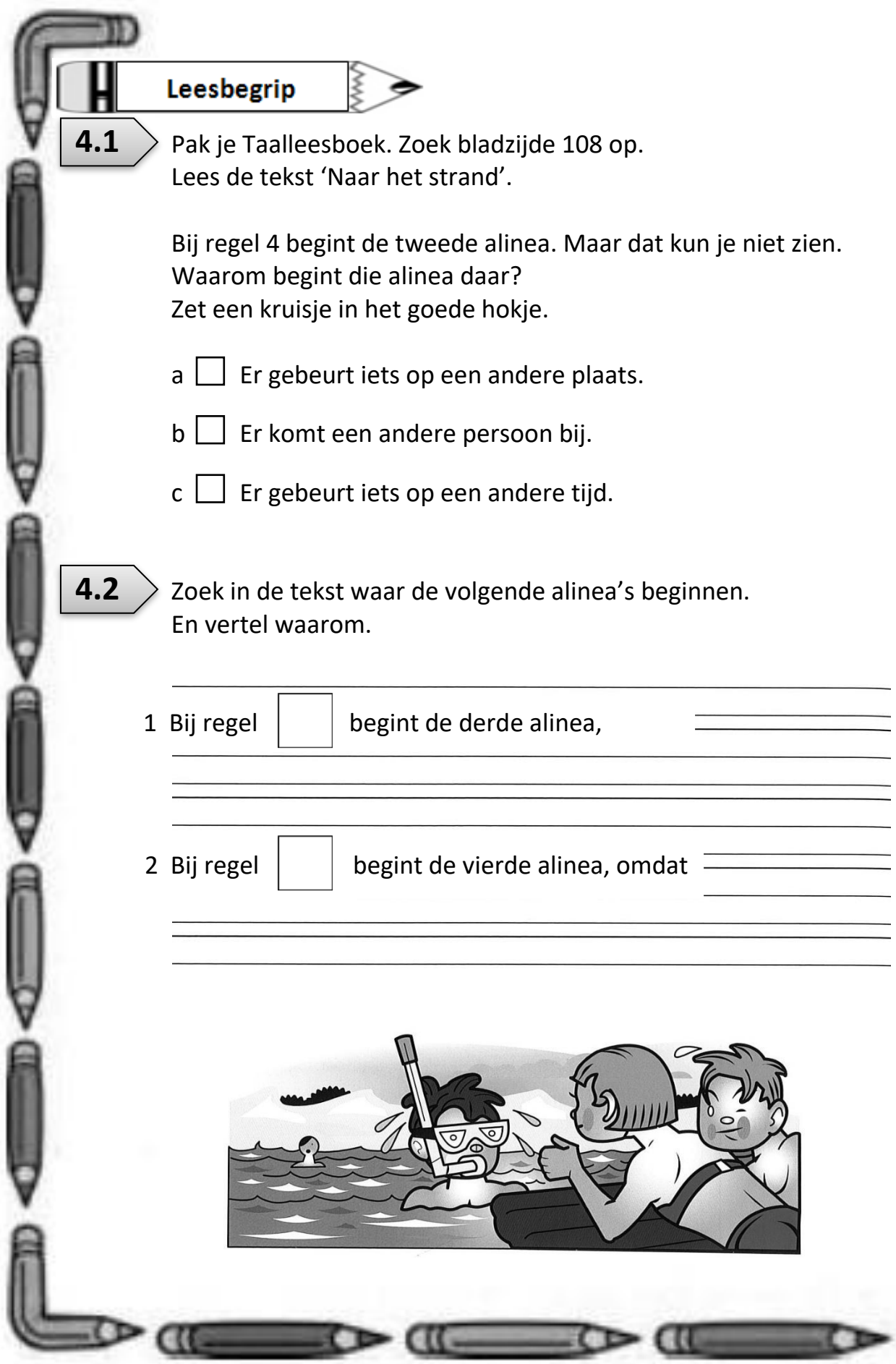

3

Als het water beweegt, dan kunnen lichte dingen op het water *meedrijven*.

Zet een kruisje voor de dingen die *meedrijven*:

- een plastic zak in de rivier
- een ijsbeer die in de rivier staat
- een boomblad in een rivier
- een schoen aan de oever
- een hoed in een rivier
- een waterplant op de zeebodem

Leesbegrip

- 4.1** Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 108 op.
Lees de tekst 'Naar het strand'.

Bij regel 4 begint de tweede alinea. Maar dat kun je niet zien.
Waarom begint die alinea daar?
Zet een kruisje in het goede hokje.

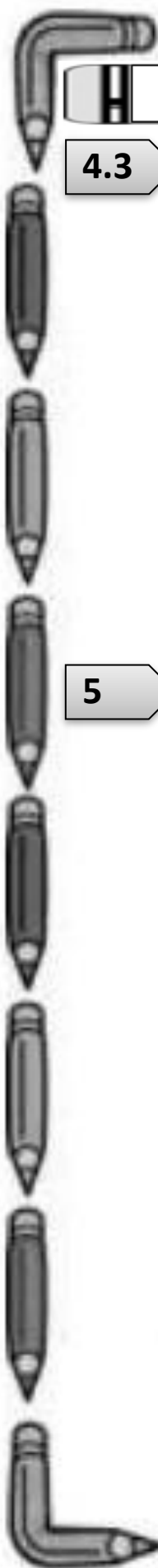
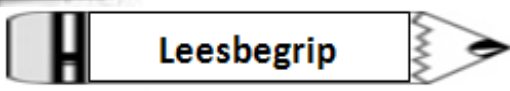
- a Er gebeurt iets op een andere plaats.
- b Er komt een andere persoon bij.
- c Er gebeurt iets op een andere tijd.

- 4.2** Zoek in de tekst waar de volgende alinea's beginnen.
En vertel waarom.

1 Bij regel begint de derde alinea, _____

2 Bij regel begint de vierde alinea, omdat _____

Leesbegrip

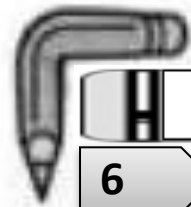
4.3 Schrijf de antwoorden op.

- 1 'Hij' in regel 3 slaat op _____
- 2 'Ze' in regel 4 slaat op _____
- 3 'We' in regel 7 slaat op _____
- 4 'Hen' in regel 9 slaat _____
- 5 'Het' in regel 9 slaat op _____

5 Zoek bladzijde 109 in je Taalleesboek.
Lees de tekst bij nummer 2.
Bij welke regel begint een nieuwe alinea?
Welke zin kan daar niet staan?

- a Bij het restaurant is niemand te zien.
- b Een half uur staat Bart stil.
- c Een oppasser loopt naar hen toe.
- d Bart schudt zijn hoofd.

Leesbegrip**6**

Lees de zinnen.

Waarop slaan de schuine woorden? Vul de antwoorden in.

1 Bart en Nora huilen.

Een oppasser loopt naar *hen* toe.

'Hen' slaat op

2 "Hebben *jullie* geen horloge?", vraagt de juf streng aan Bart en Nora.

'Jullie' slaat

3 "Juf is weg", zucht Nora. "We zijn *haar* kwijt."

'Haar' slaat op

4 "Zie je die twee oppassers?", vraagt Bart. "Ik heb *hun* de weg gevraagd."

'Hun' slaat op

5 "Nu is Bart ook nog weg", zegt Nora. "Ik heb *hem* al een tijdje niet gezien".

'Hem' slaat op

7

Zoek bladzijde 110 in je Taalleesboek. Lees de tekst bij nummer 3.

Bij regel 8 begint een nieuwe alinea.
Welke zin kan daar niet staan?

- a In de verte komt een man met een hond aanlopen.
- b Een half uur later komen ze bij de kruising.
- c “Niet ver”, protesteert Robin.
- d Ze komen bij een houten huis.

8.1

Zoek bladzijde 111 in je Taalleesboek. Lees de tekst bij nummer 6.

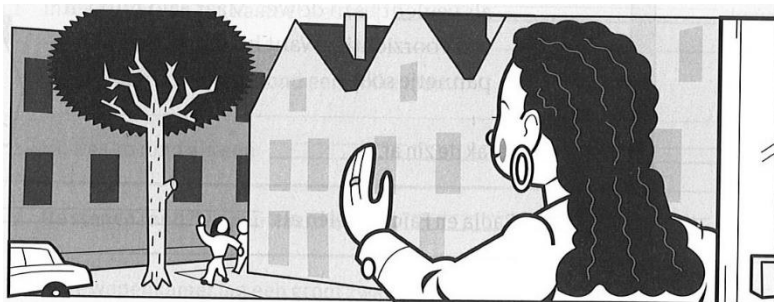
Bij welke regel begint de tweede alinea?

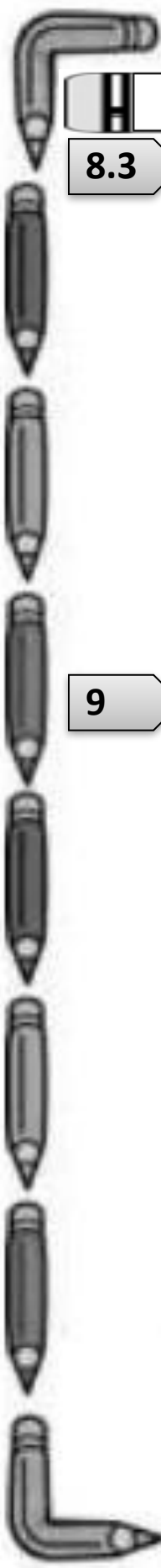
- a bij regel 3
- b bij regel 4
- c bij regel 6

8.2

Waarom denk je dat? Maak de zin af.

Ik denk dat, omdat _____

Leesbegrip

8.3

Vul de antwoorden in.

- 1 'Hen' in regel 2 slaat op _____
- 2 'Ze' in regel 5 slaat op _____
- 3 'Ze' in regel 6 slaat op _____
- 4 'Hij' in regel 9 slaat op _____
- 5 'Het' in regel 11 slaat op _____

9

Werk in tweetallen.

Bedenk telkens twee zinnen die bij elkaar passen.

De eerste zin moet je zelf bedenken.

De tweede zin eronder moet je afmaken.

Schrijf de zinnen op.

Hij _____

_____ jullie _____

_____ haar _____

dartelen: Dartelen is vrolijk rondspringen en huppelen.

huppelen: Huppelen betekent lopen en tegelijkertijd een sprongetje maken.
(Het verschil tussen dartelen en huppelen is dat dartelen meer is dan alleen de beweging huppelen)

uitgelaten: Uitgelaten betekent: heel vrolijk.

1

Lees.

Anna en Max voelen zich uitgelaten dat hun oom en tante mogen. Ze dartelen veulentjes in de wei. Maar Max huppelt voorzichtig. Want hij draagt een pannetje soep.

ze naar
als
wel

Maak de zin af.

Anna en Max dartelen als _____

2

Hoe schrijf je het nu?

Zo schreef je het vroeger

Zo schrijf je het nu

des winters

's winters

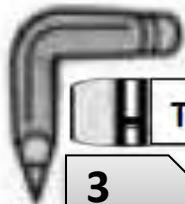
des zomers

des morgens

des middags

des avonds

des nachts

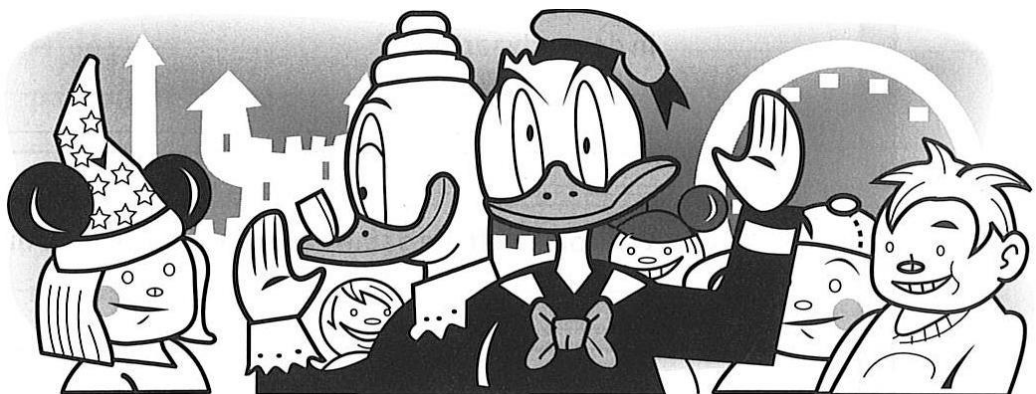

Taalbeschouwing

3

Wat betekenen de schuingedrukte letters?
Schrijf de woorden helemaal op.

- 1 'k Wou best een keer naar Disneyland. _____
- 2 't Is wel een eind weg. _____
- 3 D'r gaan veel mensen naartoe. _____
- 4 Donald Duck is er ook. Mijn neefje heeft 'm zelf gezien. _____
- 5 En natuurlijk oma Duck. Mijn tante heeft 'r nog op de foto gezet.

Spelling

1

Oefendictee.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____
- 10 _____

2

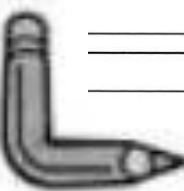
In elk hok zit een woord met **ig** en **lijk**. Schrijf die woorden eronder.
Je moet alle stukjes gebruiken. Onder het eerste stukje staat een streep.

<u>ar</u>		lijk
	de	
moe		dig
	<u>ein</u>	

dig		<u>ge</u>
	ke	
wel		<u>wer</u>
	lijk	

rig		de
	<u>ru</u>	
<u>dui</u>		moe
	lijk	

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Spelling

4.1

Verander de zinnen.

Let goed op: je moet deze keer niet de tijd veranderen, maar het aantal.

1 Het brood is weg.

De broden zijn weg.

2 De eend eet het op.

De eenden

3 Het meisje geeft brood.

De meisjes

4 De tas is leeg.

De tassen

4.2

Doe nu het omgekeerde.

1 De eenden zwemmen in de vijver.

De eend

2 De eenden krijgen al het brood.

De eend

3 De zwanen komen te laat.

De zwaan

4 Ze hebben pech.

Hij

5

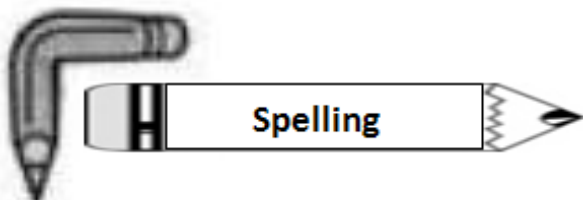
In elke zin staan de letters van één woord helemaal verkeerd.

Schrijf dat woord goed op.

 1 Je moet me niet van de trap wuden!

 2 Wat een suchew hond!

 3 Je hoeft niet zo hard tegen mij te reeuwschen!

4 Tante Nel zegt: “Als ik in de tuin werk, krijg ik

weur handen.”

5 De kinderen van klas vijf kregen een wieune juf.

6 De *wleus* vos sloop naar het kippenhok.

7 Wil je me raawsuchwen als de melk kookt?

8 Duizend witte weeumen vlogen boven de haven.

6

Maak de zin af. Let goed op de woorden die **vetgedrukt** zijn.
Kijk eerst naar het voorbeeld.

1 Ik heb **ruwe** handen, maar jouw handen zijn ook

 ruw .

2 Heb je een dun **touwtje** nodig of wil je een dik stuk

 .

3 Toen Bas **flauwe** grapjes maakte, zei ik: “Doe niet zo

 .”

4 Els zei tegen het **schuwe** hondje: “Waarom ben je zo

 .”

5 Eerst stonden er zes **vrouwen** bij het hek; nu staat er

maar alleen één .

6 Als we met elkaar **duwen**, zijn we veel sterker dan

wanneer ik alleen .

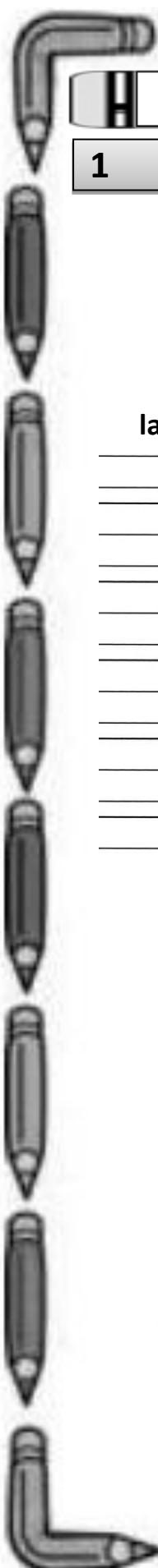
Spelling

7 Welke woorden met **uw**, **eeuw**, **ieuw**, **auw** of **ouw** zie je in de woordzoeker staan?

De → woorden:

De ↓ woorden:

w	r	d	s	c	h	u	w	e	t	y	g	w	f	v
a	s	d	v	w	t	o	w	b	n	q	j	x	h	n
q	h	b	n	j	k	v	l	n	l	t	s	y	u	j
v	d	d	g	y	s	h	m	e	e	u	w	e	n	b
r	n	u	c	c	p	g	b	h	e	j	i	o	b	l
o	m	w	a	a	r	s	c	h	u	w	e	n	i	a
u	o	e	o	r	e	a	r	g	w	b	g	i	a	u
w	r	n	b	k	e	n	v	m	o	f	a	e	g	w
a	g	j	n	o	u	s	y	f	f	l	a	u	w	e
b	m	v	r	k	w	x	r	s	a	q	m	w	n	i
t	o	u	w	t	e	a	j	o	r	o	g	p	m	t

Spelling

1 Maak er steeds twee woorden van. Zet eerst strepen in de woorden en zet de nieuwe woorden dan in de juiste rij. De eerste is voorgedaan.

jaszak
 melkkan
 inktvis
 fluittoon

sauskom
 reisie
 grasspriet
 kleurboek

bloemkool
 hoofdpijn
 achttien
 slaapplaats

kopbal
 trouwjurk
 busdienst

lange klanken

korte klanken

tweetekenklanken

_____ jas _____

_____ zak _____

Spelling

2 Wat staat er aan het eind van de eerste klankgroep?
Zet de woorden in de juiste rij. De eerste is voorgedaan.

kantoor
breinaald
ontbijt
kiespijn
driehoek

fontein
boeman
iemand
glijbaan
elftal

medeklinker

_____ kantoor _____

tweetekenklank

3 Welke woorden zijn hier verborgen?

~~gierig giftig keurig lastig~~

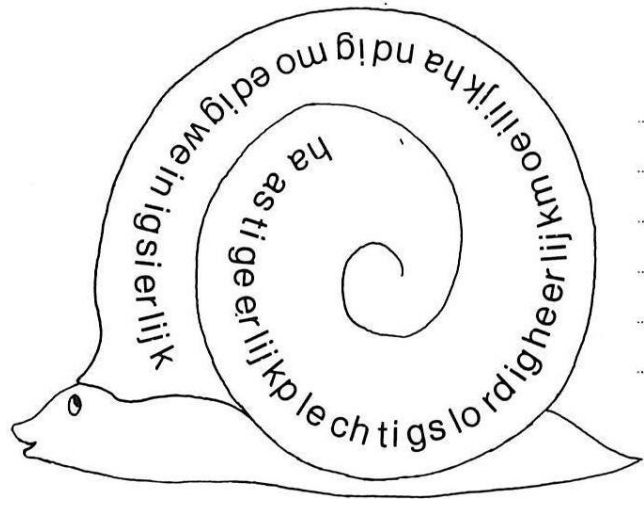
~~rustig slordig veilig weinig~~

Spelling

4

Haal de woorden met **-lijk** en **-ig** uit het slakkenhuis en zet ze in de juiste rij.

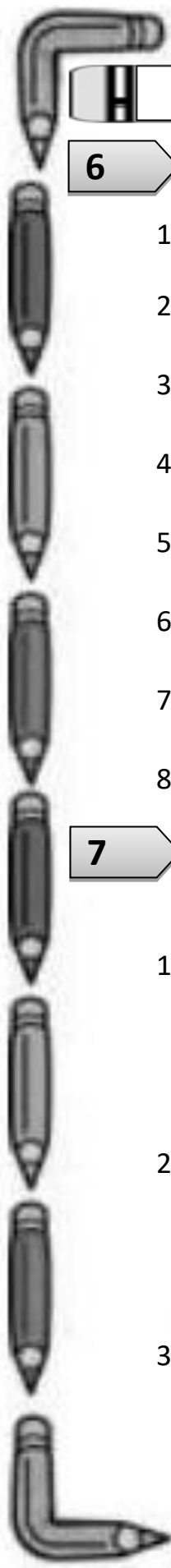
-ig

-lijk

5

Rijmen maar!

- 1 Mijn opa wordt **tachtig**, dat vinden wij
- 2 **Eerlijk**, ik vind snoep
- 3 Die appel is zo **sappig**, het is bijna
- 4 Het is hier niet **geinig**, dus we lachen

Spelling

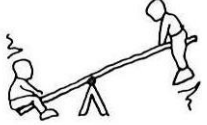
6

Vul de zinnen aan. Het zijn woorden met **uw**, **eeuw** of **ieuw**.

- 1 Wat kun je lezen in de krant of zien op de tv?
- 2 We leven in de twintigste
- 3 Het is een roofdier en het brult: een
- 4 Als ik moe ben, dan doe ik dit vaak:
- 5 Zonder deze dingen kunnen vissen niet leven.
- 6 Sommige dieren blijven bij je vandaan. Ze zijn
- 7 Het is wit en valt uit de lucht als het koud is.
- 8 Als de zon schijnt, zit er onder een afdak vaak

7

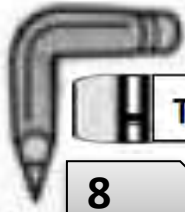
Zoek de goede zinnen en schrijf ze op.

1 De -pop is p=t.

2 Mijn is k=n.

3 Een is een ak=uw **4** v=d

 Taalbeschouwing **8**

Maak van de twee korte zinnen steeds een lange zin.

- 1 We gaan met de auto naar de dierentuin. De bus rijdt vandaag niet.

We gaan met de auto naar de dierentuin, want _____

- 2 Onderweg moeten we in de file staan. Er is een ongeluk gebeurd.

Onderweg moeten we in de file staan, omdat _____

- 3 De kapotte auto's worden aan de kant gezet. We kunnen weer doorrijden.

De kapotte auto's worden aan de kant gezet _____

- 4 De autoraampjes staan open. Het is bloedheet in de auto.

De autoraampjes staan open, omdat _____

Taalbeschouwing

- 5 In de dierentuin gingen we eerst naar de leeuwen kijken. We wilden daarna de apen zien.

In de dierentuin gingen we eerst naar de leeuwen kijken en _____

9

Bekijk het plaatje.

Lees.

De klas maakt een tochtje op de fiets.

Iedereen gaat mee.

De meneer rijdt voorop.

Hij moet de weg wijzen.

De leerlingen rijden achter hem aan.

Dat is het veiligst.

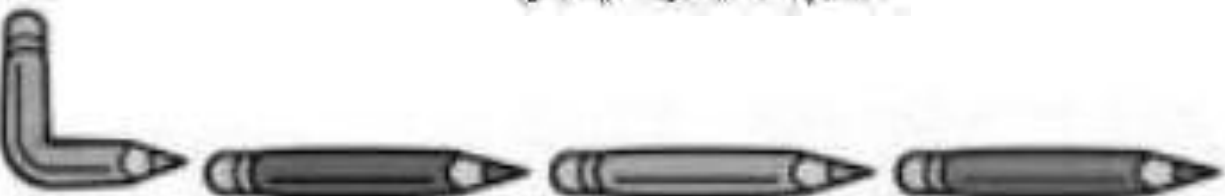

Maak van twee korte zinnen een lange zin met de woorden: 'omdat', 'want' of 'en'. Gebruik elk woord één keer.

- 1 De klas maakt een tochtje op de fiets. Iedereen gaat mee.

- 2 De meneer rijdt voorop. Hij moet de weg wijzen.

- 3 De leerlingen rijden achter hem aan. Dat is het veiligst.

Leesbegrip**10**

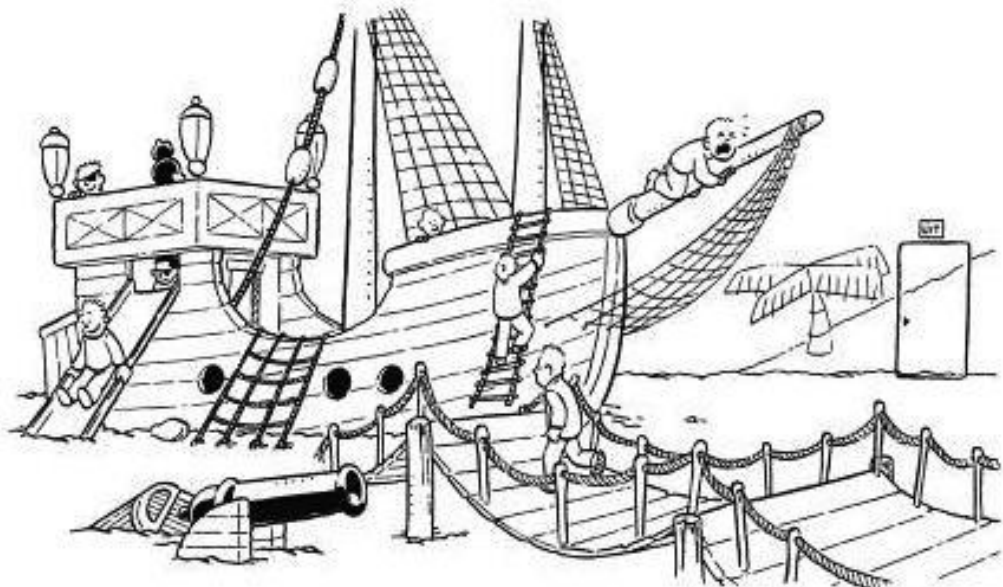
Lees.

Kids City

Chantal en Joost zijn een dagje uit in Kids City. Dat is een overdekt pretpark in piratenstijl voor kinderen van 1 tot 12 jaar. Je beleeft er buiten en binnen allerlei avonturen.

Buiten is er een grote speeltuin, waar kinderen zich uitleven.

- 5 Terwijl Chantal en Joost klimmen, glijden en schommelen, zitten hun ouders gezellig op een terrasje toe te kijken. Binnen vind je in Kids City een reusachtig piratenschip met masten, een kraaiennest, zeilen en kanonnen. In het schip doen kinderen leuke activiteiten. Allemaal in de sfeer van piraten.
- 10 In Kids City hebben ze ook een onderzee-discotheek gebouwd, met speciale rook-, licht- en geluidseffecten. Iedere dag kunnen kinderen meedoen aan danswedstrijden. Daarmee kun je leuke prijzen winnen. Chantal doet ook een keer mee. Maar ze wint helaas geen prijs.

De schrijver is de alinea's vergeten. Je kunt het verhaal verdelen in 4 alinea's.

- 1 Met welke zin begint de tweede alinea?

Schrijf deze zin op: _____

- 2 Waarom begint daar de tweede alinea?
Zet een kruisje voor het goede antwoord.

- a Er gebeurt iets op een andere plaats.
- b Er komt een andere persoon bij.
- c Er gebeurt iets op een andere tijd.

- 3 Met welke zin begint de derde alinea?

Schrijf deze zin op: _____

- 4 Waarom begint de alinea daar? Schrijf je antwoord op.

5 Met welke zin begint de vierde alinea?

Schrijf deze zin op: _____

6 Welke zin past het beste bij de vierde alinea?
Zet een kruisje in het goede hokje.

- a In Kids City hebben ze een groot piratenschip gebouwd
waar kinderen leuke activiteiten kunnen doen.
- b In Kids City kun je leuke prijzen winnen.
- c In Kids City is een onderzee-discotheek.

11

Vul in. Kies woorden uit het hok.

Op reis

het retour

de bagage

het station

Als je met de trein wilt reizen, ga je naar het _____ .

Als je heen en terug wilt reizen, koop je een _____ .

De spullen die je mee op reis neemt, noem je de _____ .

De grotten

de gids

rondleiden

pikdonker

Een man die je rondleidt, is een _____ .

Deze gids wijst de bezoekers de weg en gaat ze _____ .

In de grotten kun je niets zien. Het is _____ .

Woordenschat

De speelweide

aangelegd	picknicken	uitgelaten
-----------	------------	------------

Mensen die op een kleedje in het gras eten, zijn aan het _____

De speelweide is door mensen _____

De kinderen zijn aan het spelen en zijn _____

12

Aan de minister,

Ik ben Kadisha.
Ik ben 8 jaar.
Ik woon midden in de stad.
Daar is het altijd druk op straat.
Daarom kan ik niet buiten spelen.
Misschien kunnen jullie een speelweide aanleggen?
Deze speeltoestellen vind ik leuk: een glijbaan, schommels en een wip.

Groetjes,
Kadisha

Kruis het goede antwoord aan.

Kadisha schrijft een brief aan de minister omdat:

- Ze op straat wil picknicken.
- Ze een speelweide in de buurt wil.
- Ze wil verhuizen.

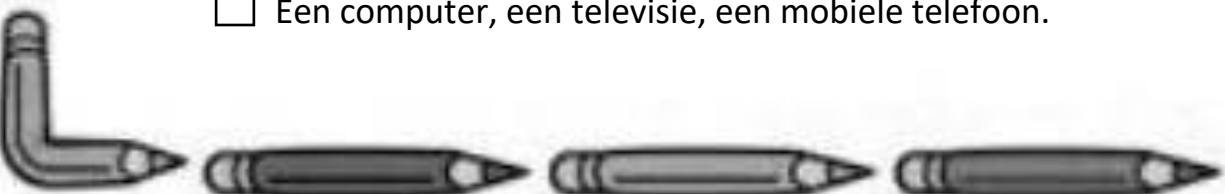
Speeltoestellen zijn:

- Blokken, puzzels en knuffeldieren.
- Bijvoorbeeld een glijbaan, een wip, schommels.
- Een computer, een televisie, een mobiele telefoon.

Beste Kadisha,

Wat vervelend dat je niet buiten kunt spelen! We gaan ons best doen om dit te veranderen.
Volgende week komt er iemand van de gemeente langs.
Hij zal kijken of er een speelweide kan worden aangelegd.

Met vriendelijke groeten,
De Minister

Een speelweide is:

- een stuk grond waar schapen lopen.
- een stuk grond met bloemen en gras.
- een stuk grond met speeltoestellen.

Aanleggen betekent:

- iets nieuws maken of bouwen.
- iets weghalen.
- iets lelijk maken.

De minister zegt dat iemand komt kijken of:

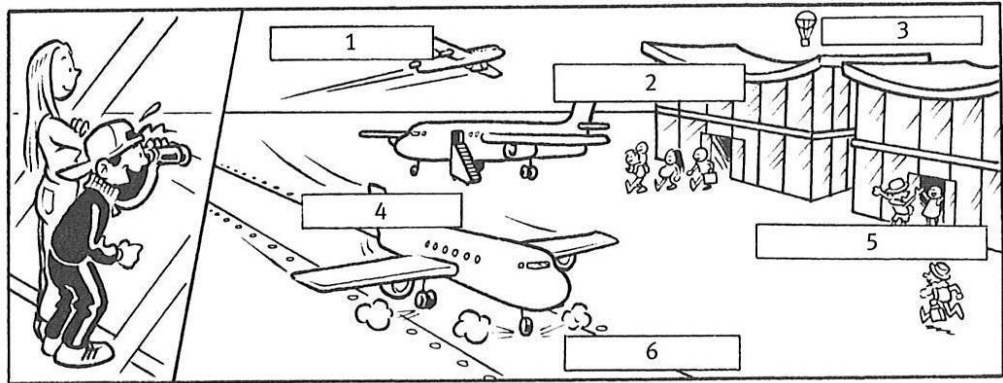
- het huis van Kadisha groot is.
- er een speeltuin kan worden aangelegd.
- er al een speeltuin is.

13

Juf Madeleine en klas 4 kijken hoe de vliegtuigen landen en opstijgen.

Schrijf de juiste woorden bij de nummers van het plaatje.
Kies uit de woorden in het hok.

de landingsbaan	landen	opstijgen
zweven	de vertrekhal	de aankomsthal

1	_____	4	_____
	_____		_____
	_____		_____
2	_____	5	_____
	_____		_____
	_____		_____
3	_____	6	_____
	_____		_____
	_____		_____

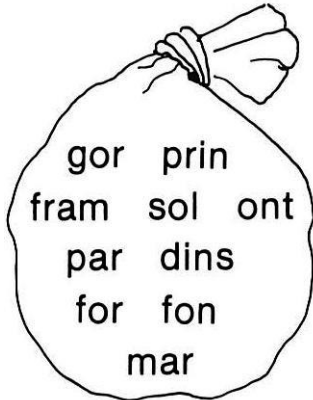

Spelling

14

Van twee woorden kun je soms een nieuw woord maken, bijvoorbeeld school-plein. Maar soms kun je ook een nieuw woord maken van twee stukjes die niet zelf een betekenis hebben, bijvoorbeeld gor-dijn. Zoek uit elke zak een klankgroep en maak een nieuw woord.

15

De voorste letters van twee woorden zijn steeds verwisseld. Maak jij het weer goed?

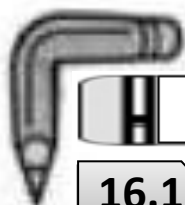
1 Tom sneelt in de speeuw.

2 De juf pakt een schrieuw nift.

3 Een slos is vuw.

4 Hij locht als een veeuw.

Leesbegrip

16.1 Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 95 op.
Lees de tekst bij nummer 2.

1 Wat is het onderwerp van de hele tekst?

Schrijf het in één woord op: _____

2 Bedenk een titel voor de tekst. Schrijf deze hier op.

16.2 Bekijk de tekst bij nummer 2 nog een keer.
De tekst heeft vier alinea's.
Op welke regel begint een nieuwe alinea?
De eerste is voorgedaan.

Alinea 1 begint op regel 1.

Alinea 2 begint op regel ...

Alinea 3 begint op regel ...

Alinea 4 begint op regel ...

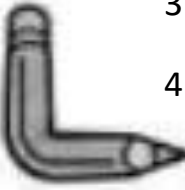
16.3 Wat is het deelonderwerp van elke Alinea?
Vul het nummer van de alinea in.

1 Er zijn dierentuinen met een vlindertuin. Alinea ...

2 Dieren zitten niet meer in kooien zoals vroeger. Alinea ...

3 Sommige dierentuinen hebben een fokcentrum. Alinea ...

4 In een moderne dierentuin lopen de dieren los. Alinea ...

Leesbegrip**17**

Lees de zinnen.

Waar slaan de dikgedrukte woorden op. Schrijf het op.

- 1 “Ik heb **hem** mijn kaartje gegeven”, zegt Ilse met een knikje naar Robert.

‘Hem’ slaat

- 2 “Mijn boterhammen met John en Johan delen?” vraagt Paul verbaasd.
“Die geef ik **hun** niet.”

‘Hun’ slaat op:

- 3 “Waar is mijn kaartje? Ik had **het** net nog in mijn zak”, zegt Jasmin.

‘Het’ slaat op:

- 4 “**Zij** is vast een gids”, fluistert Sofie, terwijl ze naar de mevrouw wijst.

‘Zij’ slaat op:

